

HOTĂRÂREA NR. 378
din data de 03.07.2019

Dosar nr.: 639/2017

Petiția nr.: 6387/04.12.2017

Petent: Liga Pensionarilor din jud. Gorj

Reclamat: ..

Obiect: afirmații/declarații umilitoare la adresa pensionarilor

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților
Liga Pensionarilor din județul Gorj, .

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului
.. cu domiciliul .

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Se reclamă faptul că în cadrul emisiunii "Interviurile Infinit FM" s-au făcut afirmații/declarații umilitoare la adresa pensionarilor.

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

5. Prin adresa înregistrată sub nr. 6387/07.12.2017 a fost citată petenta, iar prin adresa înregistrată sub nr. 6501/07.12.2017 a fost citată partea reclamată pentru termenul stabilit de Consiliu la data de 16.01.2018. Prin citație s-a solicitat depunerea de probe (înregistrări audio/video).

6. Procedură legal îndeplinită.

7. La termenul stabilit, ambele părți au fost absente.

8. Prin adresa înregistrată sub nr. 75/08.01.2018, petenta depune înscrisuri și înregistrare audio relevantă emisiunii.

9. Prin adresa înregistrată sub nr. 517/01.02.2018, se comunică părții reclamate completările depuse la dosar de către petent, împreună cu materialul probator.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

10. Prin petiția înregistrată la CNCD sub nr. 6387/04.12.2017, petenta solicită constatarea și sancționarea contravenției prevăzută de art. 15 din OG nr. 137/2000 și pe lângă aplicarea amenzii contravenționale să se dispună obligarea părții reclamate să publice în mass media un rezumat al hotărârii prin care constată săvârșirea

contravenției, precum și orice măsură necesară pentru înlăturarea consecințelor acestei fapte.

11. În data de 01.11.2017, în emisiunea Interviuurile Infinit FM, domnul .. i-a făcut pomanagii pe pensionari: **„Nu suport și nu am suportat niciodată în viață pomanagii. Acești pomanagii care se duc și iau pomană ca să voteze, ăștia nu trebuie să trăiască. Își merită soarta”**.

12. Prin aceste afirmații s-a adus atingere demnității pensionarilor, s-a creat o atmosferă degradantă și umilitoare îndreptată împotriva unor persoane vârstnice, pensionari.

13. Organizația Națiunilor Unite a stabilit în anul 1991 ca data de 1 Octombrie să fie înscrisă în calendar ca ZI INTERNAȚIONALĂ A PERSOANELOR VÂRSTNICE. Rezoluția prin care s-a instituit aceasta sărbătoare conține și o recomandare adresată șefilor de stat și de guverne, și nu numai, de a-i omagia pe vârstnici, pensionari, pentru contribuția lor la progresul și dezvoltarea societății, în programele întocmite de autoritățile locale din județ regăsindu-se astfel acțiuni organizate în acest scop și nu cel considerat de persoana care a comis fapta descrisă în petiție.

14. Se depun înscrisuri, documente, înregistrare audio relevantă și articole din presa scrisă:

➤ *„Vicepreședinte PMP Gorj, reacție șocantă privind pensionarii. Sunt niște pomanagii! Nu sunt de acord ca din banii mei să meargă pensionarul să mănânce” a declarat .., referindu-se la petrecerile de Ziua Vârstnicilor pe care primarii le organizează an de an. ..este de părere că fiecare pensionar participant la chef ar trebui să contribuie cu o sumă modică, pentru a nu mai lăsa impresia de... pomană. Revolta lui ..pe pensionari are legătură cu antipatia politicianului de la Alimpești față de PSD. Crede că social-democrații sunt menținuți la putere grație votului pensionarilor. ”își merită soarta! Ei au votat PSD timp de 28 de ani” a mai comentat vicepreședintele PMP.”*

➤ *Politicianul care i-a jignit pe pensionari, ȘOCHEAZĂ din nou: "Nu retractez niciodată, ce declarații fac, mi le asum!"*

„Vicepreședintele PMP Gorj, .., refuză să-și ceară scuze pentru declarațiile jignitoare făcute la adresa pensionarilor. Politicianul a afirmat, la un post de radio local, că pensionarii sunt "pomanagii care n-ar trebui să mai trăiască". Pus să-și explice afirmațiile, .. a continuat să vorbească în același stil și susține că afirmația sa a fost greșit înțeleasă. Declarația halucinantă a politicianului a stârnit reacții dure în rândul pensionarilor.

Nu suport și nu am suportat niciodată în viața mea pomanagii ăștia, acești pomanagii care se duc să ia pomană ca să voteze, ăștia nu merită să trăiască." Declarația șocantă a politicianului PMP a fost făcută la un post de radio local din Târgu Jiu. După ce a realizat că și-a ridicat țara în cap, .. și-a mai nuanțat afirmațiile: "Asta ați dedus dumneavoastră din afirmațiile mele?"

Nu, știți că nu retractez niciodată, ce declarații fac, mi le asum. Însă m-am referit strict la acei oameni care sunt asistați social, că sunt pensionari, că și-au vândut votul pe orice. Regret faptul că nu am fost înțeles.

Regretă și își caută scuze. În loc să își ceară scuze! Iar oamenii pe care vicepreședintele PMP Gorj i-a jignit îi dau replica.

Afirmația halucinantă a lui .. făcea referire la petrecerile de Ziua Vârstnicilor pe care primarii le organizează an de an. Reprezentanții unei organizații neguvernamentale și-au anunțat intenția de a depune plângere penală împotriva politicianului, pentru discriminare și instigare la ură.”

➤ „Consilierul PMP de la Alimpești, .., susține că a primit mii de amenințări cu moartea din toată țara, după ce a spus despre pensionarii care își vând votul că sunt pomanagii care nu merită să trăiască.

Întrebat câte amenințări a primit, ..a spus: „Mii, mii. Preponderent din Moldova, București și Teleorman, fiefurile PSD. Pe facebook, și pe public, și pe privat. Mă dor mâinile de câte mesaje am șters. Nu mi-este teamă, că dacă mi-ar fi, aș retracta. Trebuie să schimbăm ceva, să ne aducem copiii acasă, că unii se gândesc doar la burta lor. Trebuie să ne revenim, pentru că suntem într-o anestezie totală”.

Consilierul local spune că mesajul lui a fost scos din context și de aceea a atras un val de ură. „Mi-am asumat ce am spus, m-am referit strict la cei care își vând votul. Asta este, suntem la mâna lor, m-am referit strict la cei care ne coordonează soarta de atâția ani”, a spus .., care a menționat că sunt și pensionari care l-au felicitat, pentru că au înțeles ce a vrut să spună.”

Susținerile părții reclamate

-

V. Motivele de fapt și de drept

15. **În fapt**, Colegiul director reține că petentul a sesizat CNCD că în cadrul emisiunii “Interviurile Infinit FM” s-au făcut afirmații/declarații umilitoare la adresa pensionarilor.

16. **În drept**, Colegiul director trebuie să aprecieze în ce măsură obiectul sesizării este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, potrivit atribuțiilor și domeniului de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

17. Astfel, conform art. 2 alin. 1 din O.G.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, constituie discriminare “orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, *categorie socială*, convingeri, sex, orientare sexuală, *vârstă*, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

18. Totodată, potrivit art. 15 din O.G. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată, constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.

19. Colegiul director, la analizarea obiectului plângerii depuse soluționării, se raportează la Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (2007/C 303/01), art. 21 și la jurisprudența CEDO pentru a defini limita dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitate. Privind libertatea de exprimare, CEDO analizează trei aspecte:

a) legalitatea restrângerii, și anume existența unei baze legale interne, și calitatea normei juridice (legea trebuie să fie accesibilă, precisă și previzibilă în așa fel încât să se înțeleagă restrângerea în mod clar, totodată trebuie să permită estimarea consecințelor faptelor contrare legii);

b) legitimitatea restrângerii, ceea ce trebuie să fie prevăzută de Convenție (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești);

c) necesitatea restrângerii într-o societate democratică.

20. În acest sens, CEDO a elaborat un set de principii:

a) libertatea de exprimare constituie unul dintre fundamentele esențiale ale societății democratice, și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale (GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979; OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49; WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 52 ș.a.);

b) libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indifferente, ci și cele care ofensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației; acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică; libertatea de exprimare are și excepții, dar care trebuie interpretate în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângerii trebuie stabilite în mod convingător (GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979; OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49 ș. a.)

c) exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități (GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979 ș. a.); astfel, între altele, este legitimat să se includă obligația de a evita pe cât se poate expresii care, în mod gratuit, ofensează alții, profanează sau care reprezintă o ingerință în drepturile lor, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane (OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49; WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 52 ș. a.);

d) toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar ca în societățile democratice să se sancționeze sau chiar să se prevină orice formă de expresii care diseminează, incită, promovează sau justifică ura bazată pe intoleranță, cu condiția ca orice formalitate, condiție, restricție sau amendă impusă să fie proporțională cu legitimitatea invocată (GÜNDÜZ împotriva TURCIEI, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 40 ș. a.);

e) art. 17 al Convenției previne ca grupurile totalitare să exploateze în propriul interes principiile enunțate, întrucât scopul acestor grupări este de a distruge drepturile și libertățile; această prevedere se referă și la activitățile politice (GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979 ș. a.);

f) anumite expresii concrete reprezintă un limbaj al urii, care pot insulta indivizi sau grupuri de persoane, iar aceste expresii nu se bucură de protecția articolului 10 al Convenției (JERSILD împotriva DANEMARCEI [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 35; GÜNDÜZ împotriva TURCIEI, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 41 ș.a.);

g) se poate invoca necesitatea restrângerii libertății de exprimare în situația în care există o nevoie publică urgentă; statele au o anumită marjă de apreciere privind existența nevoii, dar această apreciere se completează cu supervizarea europeană atât a legislației cât și a modului de aplicare al legislației de instanțele independente; CEDO este împuternicit să ofere interpretarea în ce măsură restricția sau sancționarea este reconciliabilă cu libertatea de exprimare (OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 50; WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 53; GÜNDÜZ împotriva TURCIEI, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 38 ș. a.);

j) în exercitarea supervizării, CEDO analizează atât conținutul cât și contextul afirmațiilor în cauză; restrângerea trebuie să fie proporțională cu legitimitatea restrângerii, autoritățile trebuie să justifice relevanța și suficiența lor (JERSILD împotriva DANEMARCEI [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31 ș. a.); orice formalitate, condiție, restricție sau penalitate impusă considerată a fi necesară într-o societate democratică pentru sancționarea sau chiar prevenirea discriminării trebuie să fie proporționată cu scopul legitim urmărit (OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49 ș. a.);

k) stabilirea pedepselor este în principiu de competența instanțelor naționale, CEDO consideră totuși că aplicarea pedepsei închisorii pentru o infracțiune în domeniul presei nu este compatibilă cu libertatea de exprimare a jurnaliștilor, decât în circumstanțe excepționale, mai ales atunci când au fost grav afectate alte drepturi fundamentale, ca de exemplu în cazul utilizării limbajului urii sau incitării la violență (CUMPĂNĂ și MAZĂRE împotriva ROMÂNIEI, nr. 33348/96, 17 decembrie 2004, § 115 ș. a.).

21. Totodată, Colegiu director remarcă faptul că nu se poate reține libera exprimare având în vedere că potrivit articolului 30 alin. 6 și alin. 7 din Constituției României: alin. 6 „Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine” și alin. 7 „Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestări obscene, contrare bunelor moravuri”. În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.”

22. Colegiul director, analizând înscrisurile aflate la dosar și a sesizării, astfel cum este formulată, apreciază că afirmația ...”Nu suport și nu am suportat niciodată în viața mea pomanagii ăștia. Acești pomanagii care se duc și iau pomană ca să voteze, ăștia nu merită să trăiască pe pământ. Că din cauza lor suntem în halul în care suntem. Care săraci, să pună mâna să muncească. Își merită soarta” făcută de partea reclamată la adresa unei categorii defavorizate, are un caracter discriminatoriu, aducându-se atingere demnității pensionarilor, s-a creat o atmosferă degradantă și umilitoare îndreptată împotriva unor persoane vârstnice, pensionarii.

23. Având în vedere motivele expuse mai sus, Colegiul director constată că se întrunesc cumulativ elementele constitutive ale unei fapte de discriminare prevăzute de art. 2 alin. 1 și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

24. Colegiul director apreciază că, în cauză, sunt elemente care să probeze faptele de discriminare de care este acuzată partea reclamată și care să conducă la angajarea răspunderii contravenționale, în consecință, sancționarea părții reclamate cu *amendă contravențională în cuantum de 2.000 lei*, potrivit art. 26 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate constituie acte/fapte de discriminare potrivit art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 din **O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată**;
2. Aplicarea amenzii contravenționale în cuantum de 2.000 lei pentru **partea reclamată ... - .** potrivit **art. 26 alin.1 din O.G nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată**, coroborat cu **art. 8 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare**;
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

La Administrația Județeană a Finanțelor Publice Gorj, cu sediul în municipiul Târgu-Jiu, str. Siret nr. 6, jud. Gorj, conform **Ordonanței nr. 2 din 12 iulie 2001 privind regimul juridic al contravențiilor**. Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar) în termen de 15 de zile din momentul în care constituie de drept titlu executoriu, conform art. 20 alin. 10 al **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

POPA CLAUDIA – Membru

SANDU TATIANA VERONICA – Membru

Motivată și tehnoredactată I.D./F.L.I.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr.554/2000 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.